

Antisemitisme: Arven fra Hitler

Antisemitisme. To tyske historikere vil til efteråret dokumentere, at Nazityskland sammen med nogle arabiske ledere planlagde intet mindre end et folkemord på den knap halve million jøder i det daværende Palæstina. Et folkemord efter samme formel som det europæiske Holocaust.

Af Jesper Vind Jensen

Jødehadet og antisemitismen er i dag bærende ideologi hos den folkevalgte palæstinensiske Hamas-regering, hvis charter direkte bygger på en af nazismens vigtigste bibler. Og den islamistiske, iranske præsident Ahmadinejad kan næsten ikke betræde en talerstol uden at benægte, at det nazistiske Holocaust på seks millioner jøder fandt sted.

Men den mellemøstlige antisemitismes forbindelser med nazismen fylder ikke meget i historieskrivningen. Ganske vist har zionistisk-prægede historikere længe hævdet, at de arabiske landes kamp mod Israel er inspireret af nazismen. De har for eksempel peget på, at Hitlers Mein Kampf blev udbredt i den arabiske verden med statslig støtte. De har også fremdraget, at tyske nazister efter Anden Verdenskrig blev modtaget med åbne arme i de arabiske lande, hvor nazisterne hjalp med at bygge raketsystemer rettet mod jødestaten Israel. Men zionistisk-prægede historikere har dog også tit overdrevet vildt om forbindelserne på baggrund af et tvivlsomt kildemateriale.

Nu er opmærksomheden på nazistiske-mellemøstlige forbindelser ved at brede sig blandt anerkendte forskere i Europa. Det seneste eksempel er, at to tyske historikere - Klaus-Michael Mallmann og Martin Cüppers fra Universitæt Stuttgart - til efteråret udgiver en bog, der vil dokumentere, at Nazityskland sammen med nogle arabiske ledere planlagde intet mindre end et folkemord på den knap halve million jøder i det daværende Palæstina. Et folkemord efter samme formel som det europæiske Holocaust, der kostede seks millioner jøder livet. Forskerne understreger, at den tyske Holocaust-planlægning i Palæstina »ikke foregik med den arabiske eller muslimske verden som helhed, men med dele af den.«

Shoah i Palæstina

De tyske forskere har for nylig løftet en del af sløret for deres arkivstudier i artiklen »Beseitigung der jüdisch-nationalen Heimstätte in Palästina«. Das Einsatzkommando bei der Panzerarmee Afrika 1942, der udkom i historieantologien Deutsche, Juden, Völkermord:

I sommeren 1942 blev jøder fra hele det europæiske kontinent deporteret i togvogne til de nazistiske dødslejre i Østeuropa. Et jødisk fristed var det britiske mandatområde Palæstina, hvor den britiske regering havde lovet at oprette et nationalt hjemland til jøderne.

Hitler havde imidlertid en strategisk vision, der blandt mange ting også ville gøre ende på Palæstina som jødisk hjemland. General Rommels fremrullende Afrikakorps skulle efter en forventet sejr over de britiske »ørkenrotter« i Nordafrika indtage Egypten og den strategisk vigtige Suezkanal, og derfra rulle videre op i Mellemøsten, der var rig på olie. Samtidig skulle dele af den tyske general von Paulus' 6. arme efter en forventet sejr over Den røde Hær ved Stalingrad rykke mod syd og indtage oliefelterne i Kaukasus og støde til Rommels styrker i Mellemøsten. Dermed ville tyskerne have sluttet ring om det europæiske kontinent.

Klaus-Michael Mallmann og Martin Cüppers har fundet arkivmateriale, der i detaljer opruller en hidtil overset historie med store perspektiver: den 1. juli 1942 mødtes SS-leder Heinrich Himmler med Adolf Hitler i førerhovedkvarteret Ulveskansen i Østpreussen. Her godkendte Hitler, at SS sendte en Einsatzkommando - en af de berygtede dødspatroljer - til Mellemøsten. Den 4. juli 1942 blev den tyske militære ledelse så instrueret om, at Rommels Afrikakorps skulle modtage en SS-kommando, hvis mission indtil videre var hemmelig. Mordkommandoen skulle følge med Afrikakorpset til Mellemøsten, men uafhængigt af Rommels styrker fik kommandoen udtrykkelig ret til »på eget ansvar at træffe forholdsregler over for civilbefolkningen.« Det var en formulering, der generelt blev brugt, når Einsatz-kommandoerne i besatte tyske områder fik frie hænder til at foretage masse mord på jøder og andre. Der er ifølge Stuttgart-historikerne ingen tvivl om, at SS-mordkommandoen i Mellemøsten havde en lignende mission, nemlig »realiseringen af Shoah i Palæstina« (jødisk udtryk for Holocaust, red.).

Mordkommando i Athen

Kommandoen blev ledet af SS-Obersturmbannführer Walther Rauff, der den 20. juli 1942 rejste til Rommels hovedkvarter i Nordafrika og aftalte de praktiske sager vedrørende modtagelsen af

kommandoen. Den bestod af syv SS-ledere og 17 underledere. De blev den 29. juli 1942 i yderste hemmelighed overført fra Tyskland til Athen. Her ventede de på en sejrsmelding fra Egypten, så de kunne rejse over Middelhavet og slutte sig til Rommels styrker.

Den 24 mand store gruppe bestod af SS-mænd, der var radikale antisemitter, og som havde erfaring med massenedskydninger af jøder og anvendelsen af mobile gasvogne som aflivningsmiddel. De var ydermere blevet uddannet i mellemøstlige forhold. Historikerne fastslår, at gruppen ville blive udvidet med flere mand, især arabiske kollaboratører, inden missionen skulle iværksættes. Rekruttering af lokale kollaboratører var nemlig fremgangsmåden, når SS? dødspatroljer i Østeuropa og Sovjetunionen organiserede masse mord på civilbefolkningen. Et af gruppens medlemmer var Ober- sturmführer Hans-Joachim Weise, der havde opdyrket en nær kontakt med en række arabiske ledere, heriblandt den antisemitiske stormufti af Jerusalem, Amin el-Husseini. Weise havde blandt andet ledsaget el-Husseini på rejser rundt i Tyskland og til kz-lejre i Østeuropa. Muftien var eftersøgt af briterne og opholdt sig i eksil i Berlin, hvor han var en stærk fortaler for, at tyskerne skulle smide briterne ud af Palæstina og etnisk udrense den halve million jøder i området.

Muftien var derfor med til at oprette Deutsch-Arabische Lehrabteilung, der bestod af bevæbnede arabiske frivillige, der skulle hjælpe tyskerne i Mellemøsten. Den enhed blev i sommeren 1942 - på linje med Walther Rauffs Einsatzkommando - sendt til Grækenland for at afvente en sejrsmelding fra Rommel. Imidlertid led Rommels korps nederlag til Montgomerys britiske styrker ved El Alamein i efteråret 1942. SS-kommandoen forlod derefter Athen med uforrettet sag. Holocaust på jøderne i Palæstina var udsendt på ubestemt tid.

Stormuftien i Berlin

Amin el-Husseinis person er ifølge Mallmann og Cüppers »eksemplarisk« til at forstå, »hvilken afgørende rolle jødehadet indtog i det fælles tysk-arabiske projekt.« Han stod i spidsen for arabernes nationale kamp imod jødisk indvandring til Palæstina. Den var blevet øget, efter at Den Zionistiske Verdensorganisation i 1897 opfordrede verdens jøder til at udvandre til Palæstina og oprette en jødisk stat. Indvandringen havde taget yderligere fart, efter at den britiske udenrigsminister Lord Balfour i 1917 - uden nærmere analyse af konsekvenserne - lovede jøderne et sådant hjemland midt i den arabisk-muslimske verden.

Stormuftien var en palæstinensisk nationalist, der udviklede sig i stadig mere antisemitisk retning. I 1920'erne deltog han i flere pogromer i Palæstina, der kostede hundredvis af jøder livet. Efter Hitlers magtovertagelse i 1933 sendte muftien et lykønskningstelegram til Hitler, hvor deres fælles kamp mod jødisk indflydelse blev betonet. Hitler ignorerede dog henvendelsen. I 1937 tog muftien igen kontakt til Nazityskland, idet han bad om støtte til at bekæmpe de britiske kolonistyrker i Palæstina, og nu var nazisterne interesseret i et samarbejde. Ifølge vidneudsagn fra Nürnberg-processen (1945-46) mødte muftien efterfølgende kontorchefen i SS? Juden-Referat, Adolf Eichmann, på dennes rejse til Palæstina i efteråret 1937. Muftien fremførte indtrængende over for Eichmann, at de tyske overvejelser om at deportere alle tyske jøder til Palæstina var en dårlig idé. Eichmann foretrak angiveligt herefter at deportere jøderne til Madagaskar - før man i 1941 reelt vedtog »den endelige løsning«.

Muftien blev eftersøgt af briterne på grund af hans kamp mod briterne. Han flygtede til Bagdad, hvor han i foråret 1941 deltog i et kupforsøg mod det britiske kolonistyre i Irak. Kuppet så for en tid ud til at lykkes og blev støttet med penge og militær af tyskerne. Undervejs iværksatte oprørerne en pogrom, der kostede 110 irakiske jøder livet. Jøder var altså også skydeskive der, hvor de havde boet fredeligt i adskillige århundreder. I juni 1941 genvandt briterne kontrollen med Irak, og både den pro-tyske irakiske politiker Ali al-Gailani og Amin el-Husseini flygtede nu til Tyskland, hvor de blev modtaget med åbne arme. Muftien blev her udnævnt til »fører for den arabiske verden« i forbindelse med indvielsen af Islamisches Zentralinstitut i Berlin.

Den 28. november 1941 blev den landflygtige mufti af Jerusalem modtaget af Adolf Hitler, der udtrykte, at »det jødiske hjemland i Palæstina« vil blive »intet andet end et statsligt midtpunkt for de jødiske interessers destruktive indflydelse.« Hitler fastslog, at det tyske mål i Mellemøsten var »tilintetgørelsen af jødedommen, der lever under britisk beskyttelse i den arabiske verden.« Muftien forsikrede, at de arabiske interesser var fuldstændig parallelle.

Efter at tilintetgørelsen af jødedommen i Palæstina led skibbrud stod muftien i spidsen for rekruttering af tusinder af albanske og bosniske muslimer til SS-kommandoerne Handschar og Skanderberg. Disse enheder deltog i likvideringen af Balkans jøder. Himmler oprettede til gengæld et »Mullah Militært Akademi« i Dresden.

I slutningen af 1943, hvor krigslykken for alvor gik De Allieredes vej, holdt muftien en radiotale, der blev sendt til Mellemøsten. Her fik lytterne jødehad for fuld udblæsning: »Den overvældende egoisme, der findes i jødernes natur - deres uværdige tro på, at de er Guds udvalgte folk og deres påstand om, at alt blev skabt for dem, samt at andre folk er dyr - gør det umuligt at stole på dem. De kan ikke blande sig med andre nationer, men kan kun leve som parasitter blandt nationerne, suge deres blod ud, fratage dem deres ejendom og korrumpere deres moral.« Samme år lovpriste han i en tale tyskerne, fordi de »ved, hvordan man slipper af med jøderne. Det knytter os tæt til tyskerne og placerer os i deres lejr.« I 1944 lød hans opfordring endvidere i radioen: »Dræb jøderne, hvor end du finder dem!«

Nazisympatier i Mellemøsten

Der er ifølge Mallmann og Cüppers ingen tvivl om, at SS' mordkommando under Rauff ville have lokal opbakning blandt mange arabere i Mellemøsten. Store dele af den arabiske verden satte i forvejen deres lid til, at tyskerne skulle befri dem fra britisk eller fransk kolonistyre. Det fik ydermere den konkrete effekt, at mange arabere ikke længere ville gøre tjeneste hos de britiske styrker. Frem til 1943 deserterede 8.000 arabiske soldater, heraf 7.000 alene i Palæstina. Walter Doehle, den tyske generalkonsul i Jerusalem, kunne i marts 1937 berette, at »de palæstinensiske arabere inden for alle samfundslag viser stor sympati for det nye Tyskland og dets fører.« Derfor bliver Heil Hitler-hilsenen, ifølge Doehle, som regel også modtaget med arabisk begejstring.

Mallmann og Cüppers' vurdering af, at nazisterne nød stor opbakning i den arabiske verden, har tidligere været dokumenteret. I 1934 blev Hitlers Mein Kampf oversat fra tysk til arabisk. Udbredelsen af skriftet sker derefter hurtigt i den arabiske verden, bl.a. med tysk støtte. Den arabiske udgave var dog - med forfatterens velsignelse - tilpasset arabiske forhold, så de ikke alt for tydeligt indeholdt synspunktet om, at araberne var en mindreværdig race.

Det var måske en af grundene til, at Hitlers tilsynekomst ofte blev hilst med langvarigt bifald i arabiske biografier. SS' efterretningstjeneste berettede i 1942 om »arabernes usædvanlig tyskvenlige stemning, der kan føres tilbage til håbet om, at ?måtte Hitler komme? og fordrive jøderne.«

I flere lande blev der oprettet partier, der var inspireret af fascismen i Europa. Lederen af Syriens Sociale Nationalistparti, Anton Sa'ada, havde Hitler som forbillede og blev kaldt »fører«. Han fik også sat et hagekors på partibanneret. I Egypten tog partiet Det Unge Egypten, hvor de kommende præsidenter Nasser og Sadat tjente deres sporer, sloganet »Et folk, et parti, en leder«. I Egypten dannede Hassan Al Banna i 1928 Det islamistiske Muslimske Broderskab, der i 1941 tog kontakt til tyske agenter og planlagde et oprør mod briterne. De var fælles med tyskerne om at hade jøder, demokrati og vestlig civilisation.

Den tyske mellemøstforsker Matthias Küntzel konkluderer i bogen »Djihad und Judenhass - Über den neuen antisemitischen Krieg« (2002), at »nazisternes indflydelse på mellemøstkonfliktens tidlige historie har været både betydningsfuld og succesfuld. NSDAP har utvivlsomt spillet en fremtrædende rolle for formuleringen af den antisemitiske antizionisme.«

Raketter mod Israel

Det tyske nederlag i Anden Verdenskrig fik ifølge Mathias Küntzel den konsekvens, at det antisemitiske centrum flyttede fra Tyskland til den arabiske verden. Det var der flere vidnesbyrd om:

I november 1945, seks måneder efter Hitlerstyrets sammenbrud, iværksattes i Cairo de største antijødiske pogromer i Egyptens historie. Drivkraften var Det Muslimske Broderskab. De sørgede også for - sammen med den franske efterretningstjeneste - at Jerusalems tidligere mufti al-Husseini kunne flygte til Egypten og slippe for en krigsforbrydersag ved Nürnbergprocessen. Også mange tyske nazister flygtede til de arabiske lande. De fik især husly i Egypten og Syrien, hvor de arbejdede som politiske og militære rådgivere. SS-generalen Alois Brunner - der var personligt ansvarlig for deportationen af over 120.000 jøder til dødslejrene - blev eksempelvis rådgiver for det syriske Baathparti-regime. Brunner er muligvis stadig i live og bosiddende i Syrien - som den sidste overlevende af de hovedansvarlige for Holocaust.

I 1953 blev den berømte nazistiske kommandosoldat og krigsforbryder Otto Skorzeny, der var Sturmbannführer i SS, hentet til Egypten af præsident Nasser. Skorzeny opbyggede her en stab af tidligere SS-officerer, der skulle træne den egyptiske hær. Hertil hørte for eksempel general Oskar Dirlewanger, der under krigen blev kendt som »Slagteren fra Warszawa«. Skorzeny, trænede ikke bare hæren, men også arabiske frivillige i kommandotaktik. Mange unge

palæstinensere modtog militær træning, blandt andet Yassir Arafat, der opbyggede et venskab med Skorzeny.

I 1950'erne og 60'erne hentede Egyptens Nasser også mange videnskabsfolk, der havde tjent Nazityskland. Blandt dem var en gruppe raketingeniører under ledelse af Dr. Wolfgang Pilz, der under krigen havde arbejdet i Wernher von Brauns forskergruppe i Peenemünde, hvor de udviklede de epokegørende raketter V1 og V2. I 1960 ankom Pilz' gruppe så til Cairo for at hjælpe det egyptiske regime med at bygge raketsystemer, der kunne ramme den nyetablerede jødiske stat. I Israel vakte det stor harme, og man gennemførte en række attentater på tyske videnskabsfolk i Egypten. Pilz-gruppen vendte derpå tilbage til Vesttyskland i 1965.

Den palæstinensiske befrielsesorganisation, PLO, rekrutterede også gamle tyske nazister. Eksempelvis Erich Altern, der var leder af Gestapos afdeling for jødespørgsmål, samt Willy Berner, der var SS-officer i udryddelseslejren Matthausen. I PLO fik den tidligere mufti af Jerusalem, antisemitten al-Husseini, i øvrigt en status som en palæstinensisk helteskikkelse. PLO-leder Yassir Arafat udtalte således i 1985, at det var en ære at følge i al-Husseinis fodspor.

Mein Kampf i Egypten

Den tidligere SS-officer Johannes von Leers flygtede også til Egypten. Han fik i 1950'erne ansættelse i det egyptiske informationsministerium, hvor han fik en vigtig rolle i udbredelsen af antisemitisk litteratur i den arabiske verden. Under von Leers virketid blev Mein Kampf genoversat til arabisk og spredtes til hele Mellemøsten. Leers fik ikke uden grund tilnavnet »Egyptens Goebbels«. I den seneste version af skriftet skrives det i forordet, at »Hitlers ideologi og hans teorier om nationalisme, diktatur og race stadig marcherer takket være vor hellige arabiske verden.«

Udover Mein Kampf har sammensværgelsesskriftet Zions Vises Protokoller spillet en særdeles vigtig rolle for udbredelsen af antisemitismen i den arabiske verden. Protokollerne, der har russisk oprindelse, blev første gang oversat til arabisk i 1926. Værket fik enorm udbredelse i Nazityskland, der medvirkede til at udbrede skriftet til hele verden, herunder den arabiske. Den mest udbredte udgave er oversættelsen, som blev foretaget i Cairo i 1951. Den har fået mange genoptryk, er blevet en bestseller i mange arabiske lande og er blevet obligatorisk pensum på flere universiteter.

Mellemøstkenderen Bernard Lewis skriver i *The Jews of Islam* (1984), hvordan præsident Nasser i et interview med en indisk avis i 1958 anbefalede Zions Vises Protokoller som en »meget vigtig bog« til at forstå jødernes planer. Den »beviser klart, at 300 zionister, hvoraf hver eneste kender alle de øvrige, bestemmer det europæiske kontinents skæbne og vælger sine efterfølgere i kredsen omkring dem.« I 1964 sagde Nasser endvidere i et interview i en nynazistisk avis, *Deutsche National-Zeitung und Soldaten-Zeitung*, at Holocaust var en myte. Desuden beklagede Nasser nazisternes nederlag i krigen.

Også i skolebøger trængte det antisemitiske budskab ind. En UNESCO-kommission kritiserede i 1969 en række arabiske skolebøger på grund af nedværdigende omtale af jøder. Siden er det ofte blevet afsløret, at antisemitiske tankegange stadig præger undervisningsmaterialet i den arabiske verden. Det gælder blandt andet det Palæstinensiske Selvstyres skolebøger, som EU har været med til at finansiere.

Antisemitismen kommer i dag radikalt til udtryk i det palæstinensiske regeringsparti Hamas' charter fra 1988. Hamas opfatter sig som en palæstinensisk gren af Det Muslimske Broderskab og gør jøderne ansvarlige for blandt andet den franske revolution og for begge verdenskrige, og hævder, at jøderne har grundlagt FN »for at kunne beherske verden.« Som dokumentation henviser Hamas i sit charter direkte til en af nazismens vigtigste bibles, Zions Vises Protokoller. Der er dog også fremtrædende arabiske intellektuelle, der tager afstand fra brugen af skriftet som sandhedsvidne. Blandt andet lød der kraftige protester, da egyptisk tv i 2002 viste serien »En rytter uden hest«, der byggede på protokollernes historieopfattelse. Det førte til nogle ændringer af tv-serien.

I dag ses den arabiske eller mellemøstlige antisemitisme også tydeligt hos det fascistiske, islamiske styre i Iran, hvor præsident Mahmoud Ahmadinejad konsekvent benægter, at det nazistiske Holocaust på seks millioner jøder fandt sted. Den iranske præsident knytter således an til en lang nazistisk-mellemøstlig forbindelse, som i sin tid også var tæt på at medføre et Holocaust dér, hvor jødernes hjemland ligger i dag.

Rettelse d. 13.06.2006

I sidste udgave af Weekendavisen fortalte artiklen »Arven fra Hitler«, at den tidligere SS-officer Oskar Dirlewanger i begyndelsen af 1950erne var i Egypten for at hjælpe præsident Nassers hær. Den oplysning er forkert. Artiklen indeholdt også et par sjskefejl. Indkøringsproblemer med avisens nye elektroniske redigeringsystem betød, at denne artikel ikke blev opdateret. I stedet blev der trykt en version uden rettelser og korrektur. Vi beklager! Den korrekte udgave af artiklen kan læses på www.weekendavisen.dk.